

Lp pr Külliki Laines, hr Anti Palmi
Transpordiamet

e-post: Kylliki.Laines@transpordiamet.ee
Anti.Palmi@transpordiamet.ee

Leping: „3.2-3/26/511-1 Riigitee 20 Põdruse–Kunda–Pada tee km 0,1-13,4 keskkonnahoidlik taastusremont”

23.10.2026

Minu klient on KMG OÜ. Transpordiamet saatis KMG OÜ-le 13.10.2026 kirja, mille kohaselt ei maksa Transpordiamet lepingu täitmise eest lepingus ette nähtud boonust.

Transpordiameti 13.10.2026 kirja kohaselt ei saa boonust maksta, sest:

- Ringlussevõetud asfaldi (edaspidiselt “RA”)kulumiskindluse testitulemus oli 14,9, mis ei vastanud tehnilises kirjelduses ettenähtud nõudele A_N10. Kuna tegemist oli ühe kriteeriumiga, mille alusel oli võimalik saada hankes väärtuspunkte, on see tellija vaatest nii olulise tingimuse rikkumine, et välistab võimaluse boonust maksta.
- Maksumuse vähendamist mittekvaliteetse töö eest on rakendatud järgmiste näitajate osas: asfalt- ja mustsegu terakoostis, kattekihi jäävpoorsus ja tihendustegur, kattekihi paksus, katte ebatasasus, asfalt- ja mustsegu bituumeni sisaldus ning peenra terakoostis.
- Pärast asfaltkatte paigaldamist ilmnesid teekattel mitmed bituumeniga küllastunud kohad. Kuigi tellija oli nõus nende eemaldamisega veetehnoloogia abil, siis töötlemine muudab katte pinda ning võib mõjutada kattekihi omadusi.

Kirja kohaselt: „Tellija hinnangul tuleb neid asjaolusid hinnata kogumis ning arvestada, et boonuse maksmine ei ole automaatne õigus, vaid sõltub lepingus sätestatud tingimuste täitmisest. Tööde kvaliteediprobleemide ja kasutatud materjali mittevastavuse tõttu ei ole tellija hinnangul põhjendatud käsitleda tööde tulemust sellisena, mis annab aluse boonuse maksmiseks.”

Tellija ei ole ülaltoodud etteheiteid sidunud ühegi HD osa II lisa 13 punktiga, mis annaks alust boonust mitte maksta või seda vähendada. Boonuse maksmata jätmine on vastuolus lepinguga.

VÕS § 76 lõike 1 kohaselt: „Kohustus tuleb täita vastavalt lepingule või seadusele.” Tasu maksmine on VÕS § 635 lõike 1 järgi tellija peamine kohustus töövõtulepingus. Tee-ehituse töövõtulepingu nr 3.2-3/26/511-1 punkti 6.7 kohaselt on töövõtulepingu osaks HD osa II lisa 13 Boonuse maksmise tingimused, mille alusel arvestatakse töövõtjale makstav boonussumma: „Töö maksumusele võib lisanduda töövõtjale makstav boonussumma kuni 5% tasust vastavalt lepingu lisas boonuse maksmise tingimused sätestatud tingimustele.”

Kui selles dokumendis ette nähtud kriteeriumid on täidetud, on see osa lepingus ette nähtud tasust ja tellija ei saa keelduda boonuse väljamaksmisest. Puudub tellija diskretsiooniõigus boonust maksmata jätta või pärast lepingu sõlmimist ette näha boonuse maksmiseks täiendavad tingimused, mida leping ei sisaldanud.

KMG OÜ ei nõustu Transpordiameti kirjas toodud käsitlusega ning lükkab ümber ka tellija väite, nagu ei vastaks RA kvaliteet tehnilises kirjelduses ettenähtud nõudele A_N10.

A_N katsetamise tulemus

Transpordiamet tugineb oma etteheites Teede Tehnokeskuse katseprotokollile nr 2998/26, millega väidetavalt tuvastati, et asfaltsegus kasutatud ringlussevõetud asfaldi (RA) täitematerjali kulumiskindluse keskmine katsetulemus oli 14,9.

Arvestades ZOAB 0/8 segu terakoostist, ei olnud OJV poolt laborisse viidud proov (ca 2*20 kg) esinduslikus koguses, et materjalist saada standardikohane katsefraktsiooni maht, mis on aluseks materjali tegelikke omadusi kirjeldava tulemuse määramiseks.

Materjali katsetamisel tuleb lähtuda standardist „TÄITEMATERJALIDE MEHAANILISTE JA FÜÜSIKALISTE OMADUSTE KATSETAMINE. Osa 9: Kulumiskindluse määramine abrasiivsele hõõrdkulumisele naastrehtvide toimel. Põhjamaade katse“ EVS-EN 1097-9:2014.

Kulumiskindluse määramine abrasiivsele hõõrdkulumisele naastrehtvide toimel, Põhjamaade katse“ EN 1097-9:2014 kohaselt standardijärgne katsefraktsioon on 11,2/16. Alternatiiv on 8/11,2 Lisa A järgi. Materjali kogused arvutatakse EN 1097-6:2013 lisa A järgi määratud kuivtiheduse alusel ning sõelutakse läbi 8mm–10mm–11,2mm katsesõeltega. Nt: 2,70 Mg/m³ tiheduse puhul on üksikkatseproovi esialgne kuivmass grammides: 1018,9g ± 5g, mis omakorda tuleb jagada kaheks kitsaks fraktsiooniks: 8/10 mm - 65%±1% (662,3g) ja 10/11,2 mm -35% ±%1 (356,6g). Kokku tuleb katsetada kaks paralleeli ehk kokku 2037,7 g materjali: 8/10 mm - 65%±1% (1324,6g) ja 10/11,2 mm -35% ±%1 (713,2g). Materjalid peavad olema eelnevalt pestud ja kuivatatud.

Antud juhul on tegemist ZOAB 0/8 taaskasutatava asfaldiga (edaspidiselt “RA”), mille suurim teramõõt segus on 8 mm. Materjali eelnevaks läbipesuks ja sõelumiseks on vaja RA materjali ekstraheerida nii mitu korda, et saaks kätte üle 8 mm teramõõdule vastav materjal, mida katse standardikohaseks (Alternatiiv fraktsiooni 8/11,2 mm Lisa A järgi) läbiviimiseks läheb vaja minimaalselt 2037,7 g, millest omakorda 10/11,2 mm 713,2 g, mis on 0/8 mm terakoostisega asfaldi puhul väga paljude ekstraheerimiskordadega kätte saadav fraktsioon, sest 0/8 mm asfaltsegus on üksikuid täitematerjali teri, mis on suuremad kui 8 mm. Praktikas see tähendab, et enne vanaasfaldi pesu ekstraktoris on vaja läbi sõeluda meie hinnangul 150-180 kilogrammi materjali, et eraldada jämedam katsestandardi kohane materjal, mida saaks ekstraheerida (sideainest puhtaks pesema) hakata.

Teede Tehnokeskuse katseprotokollis nr 2998/26 viidatud katse läbiviimisel kasutati sellest oluliselt väiksemat materjali kogust, kuivõrd OJV poolt viidi katsetamisse 2 kotti ca 20 kg kott. Kuna katse viidi läbi vastuolus asjakohase standardi nõuetega, on ka tulemus ebaõige ja seda ei saa arvesse võtta, sest tulemus ei iseloomusta ZOAB 0/8 taaskasutatava täitematerjali tegelikke omadusi.

Teadupärast RA'st ekstraheeritud täitematerjali A_N määramisel on kriitilise tähtsusega proovi ettevalmistus. Varasemalt on selgitatud, et piisava materjalikoguse puudumisel katseproovis võimalikult kokku kleepunud terade kobarad või nõutust peenemate fraktsioonide kasutamine moonutavad A_N-tulemust.

Töövõtja on sama materjali ise kontrollinud kooskõlas standardiga ja saanud 2 korda tulemuse, mis vastab tehnilises kirjelduses ettenähtud nõudele A_N10. KMG OÜ poolt 03.04.2026 katsetatud ZOAB 0/16 materjali A_N väärtuseks saadi 9,3% (protokoll nr F6/173) ning 26.06.2026 katsetatud ZOAB 0/8 täitematerjali A_N väärtuseks 6,8% (protokoll nr T6/558).

Asjaolu, et materjal vastab nõuetele, kinnitab ka kvaliteetne töölopp tulemus. Teede Tehnokeskuse katseprotokollis nr 2998/26 toodud tulemus ei ole õige, sest sellise A_N näitajaga ei oleks võimalik saavutada nõuetekohast asfaltsegu kulumiskindluse (Prall) tulemust. Tellija seisukoht on arusaadav

ja õige, et tegemist on kahe erineva näitajaga, aga need on olemuslikult seotud. Kui materjali A_N ei oleks vähemalt 10, ei oleks võimalik saavutada valmis asfaltsegu Prall-kulumiskindluse tulemuseks nõude 36 juures 15, mis näitab oluliselt paremat kulumiskindlust. See asjaolu ilmestab veelgi, et katseprotokollis nr 2998/26 toodud tulemus ei kirjelda kasutatud RA tegelikku kulumiskindlust.

Bituumenilaigud

- Kõik laigud on ühiselt üle vaadatud ja fikseeritud ning kokku lepitud, millal ja millisel meetodil töövõtja need eemaldab. Tegemist on tavapärase nähtusega, mis ei mõjuta lõpptulemust ega tee üldist kvaliteeti. Töövõtja eemaldas bituumenilaigud tähtaegselt 22.09.2026 ning kasutati vesieemaldust vastavalt vastuvõtueeskirjale p.8.7.
- Boonuse maksmisel ei ole ette nähtud tingimust, et ei tohi olla ühtegi vaegtööd või tööl protsessi käigus kõrvaldatud puudust. Tuleb silmas pidada, et tegemist on keskkonnahoidliku taastusremondi pilootprojektiga, mille raames on teatud tagasiarvestused 50% väiksemad, et võimaldada uute lahenduste katsetamist.

Töö hindamise ja vastuvõtmise alus on ülevaatus, mille pooled teostasid koos. Selle tulemusel fikseeritakse puudused ja need on kõrvaldatud. Tellija esitatud väidetavad uued laigud ei ole tulemi hindamise alus.

Väidetavalt juurde tekkinud laigud soovib KMG OÜ üle vaadata ja kui need eksisteerivad, siis hinnata nende ja töö vastavuse seost ja laikude tekkepõhjust.

Hiljem ilmnevad puudused ei ole boonuse hindamise alus. Kahtluseta ei saa boonust muuta näiteks 6 kuu pärast ilmnenu puuduse tõttu, järelikult ka mitte praegu esitatu alusel.

Kui leiab tõendamist, et Töövõtja vastutab nende laikude eest on KMG OÜ valmis eemaldama ka bituumenilaigud, mis tellija on esile toonud.

Boonuse arvutamise metoodika

Täidetud on kõik tingimused boonuse terves mahus väljamaksmiseks (5% lepinguhinnast). HD osa II lisa 13 kohaselt on boonuse maksmise eelduseks alltoodud tingimused, mis peavad olema täidetud samaaegselt:

- a) Objekti ehitustööde- või vahetähtaega ei ole ületatud rohkem kui üks nädal.
Tähtaega ei ole ületatud. Lõpptähtaeg oli 25.09.26 ning KMG OÜ esitas objekti lõpetamise teate 22.09.26. Nõue on täidetud.
- b) Kõikide töövõtjale määratud leppetrahvide summa ei ületa 1% Tasust ja kõikide mahaarvamiste summa ei ületa 5% Tasust.
Leppetrahvide summa 1% Tasust on 18 725 eurot. KMG OÜ-lt nõutud leppetrahvide summa on 8700 eurot ehk 0,46 % Tasust. Mahaarvamiste summa 5% on Tasust on 56 175,00 eurot. KMG OÜ suhtes tehtud mahaarvamiste summa on 10 272,83 eurot ehk 0,55 % Tasust. Nõue on täidetud.
- c) Töövõtja poolt ei ole esinenud olukorda, kus tellija on lepingust taganenud või üles öelnud töövõtja poolsete Lepingu tingimuste rikkumise tõttu.
Ei ole esinenud sellist olukorda. Nõue on täidetud.

- d) Kui töövõtja soovil rakendatakse asfaltkatte pealmises kihis Vastuvõtueeskirja punktis 7.8 võimaldatud mõjuala vähendamist, siis töövõtja kaotab õiguse saada boonust arvestusloigul kus boonust sooviti rakendada (arvestuspaani 1000 m pikkune lõik).
Töövõtjal polnud sellist soovi. Nõue on täidetud.

- e) Kui arvestusloigul on bituumeni laikude summaarne pindala suurem kui 2 m², siis Töövõtja kaotab õiguse saada boonust arvestusloigul, kus boonust sooviti rakendada (arvestuspaani 1000 m pikkune lõik).

KMG OÜ käis Tellija ja OJV-ga bituumenilaike vaatamas ning lepidi kokku, et OJV koos Töövõtjaga kaardistab laigud ja töövõtja teeb ettepaneku nende eemaldamiseks. 08.09.26 tegi Töövõtja ettepaneku eemaldada bituumenilaigud veetehnoloogiaga vastavalt OJV väljamärgitud kohtadele (Exceli tabelis). Tellija oli nõus bituumenilaigu eemaldamise veetehnoloogia abil ega teinud ühtegi märkust selle kohta, et peab seda edaspidi lepingurikkumiseks. KMG OÜ on valmis eemaldama kokkulepitud meetodiga kõik tellija poolt esile toodud bituumenilaigud. Õige ei ole tellija käsitus, et ka eemaldatud bituumenilaik kujutab endast lepingurikkumist.

Isegi, kui mingis osas oleks alust boonuse vähendamiseks, siis puudub alus boonuse vähendamiseks 0-ni. Tellija 13.10.2026 kirjas puudub vastav kalkulatsioon.

- f) Lõikude eest, mille eest soovitakse boonust saada, tuleb paigaldatud teekatte poorsuse ja tihendusteguri määrangud teha maaradariga (välja arvatud juhul kui hanke hilise väljakuulutamise tõttu jäävad poorsuse ja tihendusteguri mõõtmised kloriididega libedusetörje perioodil). Remixi ja rooparemixi lõikudel tuleb maaradari mõõtmised teostada ja esitada TRAMile aga mahaarvamisi ei tehta tihendustegurile ega jäävpoorsusele.
Töövõtja kasutas maaradarit. Nõue on täidetud.

- g) Kõik käesoleva lisa punktides 3.1 kuni 3.5 nõuded on täidetud.
Nõuded on täidetud.

- h) Käesoleva lisa punktides 3.5.3 kuni 3.5.5 toodu peab olema esitatud õigeaegselt.
Kõik esitatud õigeaegselt. Nõue on täidetud.

- i) Mõõdetud paigaldustemperatuuri andmed peavad salvestuma automaatselt andmebaasi või olema sinna üles laetud hiljemalt järgmise tööpäeva hommikul kella 10-ks. Üles laetud andmetele tuleb tagada ligipääs nii tellijale kui insenerile.
Salvestuvad automaatselt andmebaasi. Nõue on täidetud.

Boonuse vähendamiseks on lepingu lisa „Boonuse vähendamise tingimused“ ette nähtud konkreetsed reeglid. Selle kohaselt võib tellija makstavat boonust vähendada järgmistel juhtudel ja määrades (tellija valib suurima kohalduva määra ning vähendamisi ei summeerita):

- a) Töövõtja on paigaldanud ja pole välja vahetanud objektile lepingu nõuetele mittevastava või tõendamata omadustega materjali – boonuse vähendamine 50%.
Ei ole.
- b) Töövõtja on paigaldanud ja pole välja vahetanud objektile lepingu nõuetele mittevastava või tõendamata omadustega materjali, mille osas tellija on määranud maksumuse vähendamise väljaspool Vastuvõtueeskirja kohaseid mahaarvamisi või lepingu kohase leppetrahvi – vähendamine 33%.

Töövõtja ei ole minetanud leppetrahvi vaidlustamise õigust. Kui Tellija maksab ettenähtud boonuse välja, siis ei ole see vaidlus Töövõtja hinnangul ilmselt otstarbekas, vastasel juhul vaidlustab Töövõtja koos boonuse mittetasumise või vähendamisega ka leppetrahvi kohaldamise, sest Töövõtja ei ole kohustist rikkunud (VÕS § 100) ja õiguskaitsevahendite kasutamiseks (VÕS § 101 lg 1) puudub alus.

- c) Objekti lõpptähtaega on ületatud rohkem kui üks nädal töövõtja süül – boonuse vähendamine 33%
Ei ole ületatud.
- d) Kui lepingu kohast mahaarvamiste summa on 3,01 kuni 4,0%, - boonuse vähendamine 33%
Ei ole ületatud.
- e) Kui lepingu kohast mahaarvamiste summa on 4,01 kuni 5%, boonuse vähendamine 66%
Ei ole ületatud.

Kokkuvõte

Täidetud on kõik tingimused boonuse terves mahus väljamaksmiseks summas 93 625 eurot. Tellija 13.10.2026 kirjas ei ole toodud mingit kalkulatsiooni boonuse väljamaksmise aluste kohta ning tellija seisukoht boonuse maksmata jätmise kohta ei ole kooskõlas lepingu ja seadusega.

Ei esine selliseid asjaolusid, mis annaksid alust vähendada boonust 0-ni. Tellija on oma 13.10.2026 kirjas märkinud: „Tellija hinnangul tuleb neid asjaolusid hinnata kogumis ning arvestada, et boonuse maksmine ei ole automaatne õigus, vaid sõltub lepingus sätestatud tingimuste täitmisest.“ Boonuse maksmine ei olegi automaatne õigus, vaid sõltub lepingu lisas 13 „boonuse maksmise tingimused“ sätestatud tingimuste täitmisest. Lepingus ei ole jäetud tellijale täiendavat diskretsiooniõigust jätta boonust maksmata muudel või täiendavatel alustel kui need, mis on boonuse maksmise tingimustena ära nimetatud.

Lähtuvalt eeltoodust palun järgnevatel kalkulatsioonides lähtuda lepingus kokkulepitust ning maksta välja lepingus ettenähtud boonus 93 625 eurot.

lisa: standard EVS-EN 1097-9:2014

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Alar Urm
vandeadvokaat